

Corona zet strijd bescherming zorgverstrekkers op scherp

De afgelopen weken ging alle aandacht naar de drama's die zich momenteel in verschillende woonzorgcentra afspelen. Hoe kon het zo fout lopen? En waarom moest er eerst zo veel cruciale tijd verloren gaan? Jan Mortier, coördinator openbare zorgsector van ACV Openbare Diensten, volgt de situatie van nabij op.

Niet zo lang geleden, op 5 maart, was er in Brussel een grote manifestatie tegen de besparingen in de Vlaamse zorg- en welzijnssector.

JM "Er waren 9.000 manifestanten, een onverwacht groot aantal. En zoals gebruikelijk na een manifestatie, werden we door Vlaams minister Beke ontvangen op zijn kabinet. De minister verdedigde het regeerakkoord en verwees naar de moeilijke budgettaire situatie. Toen we met de delegatie buiten kwamen, keken we elkaar aan. 'Het komt niet goed. De regering beseft niet hoe onwerkbaar de situatie is', zeiden we tegen elkaar. 'We zullen meer druk moeten zetten.'"

De druk kwam vanzelf. Het coronavirus stelt de volledige zorgsector zwaar op de proef. Op 12 maart sloten de woonzorgcentra voor bezoekers. Was dat een goede maatregel?

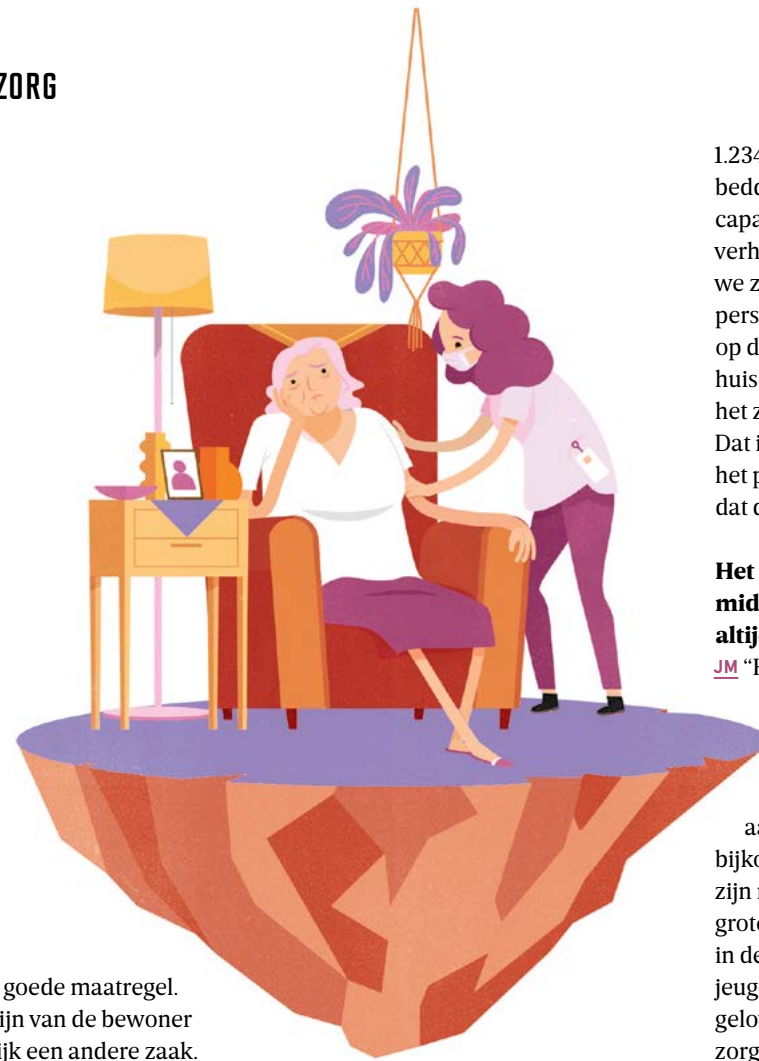
JM "In het belang van de volksgezondheid was

dat zeker een goede maatregel. Voor het welzijn van de bewoner is dat natuurlijk een andere zaak. Al heeft het zorgpersoneel wel veel inspanningen gedaan om bewoners via digitale middelen in

contact te brengen met familie en vrienden. De maatregel kwam ook tijdig. Maar daarmee was de kous niet af. Het personeel loopt immers wel nog binnen en buiten. Alle personeelsleden die in contact komen met bewoners hadden van in het begin beschermingsmateriaal moeten krijgen. Dan zouden er veel minder besmettingen zijn geweest."

Is de sterke focus op de ziekenhuizen nadelig geweest voor de andere zorgsectoren?

JM "Eigenlijk wel, maar het kon toen moeilijk anders. Het is ook niet zo dat er in de ziekenhuizen geen problemen zijn. Op korte tijd zijn daar enorme inspanningen gedaan om toestanden zoals in Italië en Spanje te vermijden. Bijvoorbeeld: we hebben in onze ziekenhuizen iets meer dan 2.000 erkende bedden intensieve zorgen die ook bezet worden door niet-COVID-19-patiënten. Vandaag (13 april, *nvd*) liggen er op intensieve zorg

TEKST
Dorien De Wit

ILLUSTRATIE
Debora Lauwers

1.234 COVID-19-patiënten. Met onze 2.000 bedden zaten we nu al over onze maximumcapaciteit. Gelukkig is het aantal bedden wél verhoogd, een realisatie van velen, waarbij we zeker het ondersteunend en technisch personeel niet mogen vergeten. Maar de druk op de ziekenhuizen blijft hoog. De ziekenhuisopnames lijken nu wel te stagneren maar het zijn er nog altijd ongeveer 400 per dag. Dat is enorm en vergt grote inspanningen van het personeel. Weinig redenen om te denken dat de crisis binnenkort voorbij is."

Het probleem van de beschermingsmiddelen in de woonzorgcentra is nog altijd niet opgelost ...

JM "Helemaal niet. Dagelijks krijgen we alarmerende signalen. Via een meldpunt op onze website kunnen personeelsleden aangeven waar er een gebrek is aan beschermingsmiddelen. Er worden bijkomende leveringen voorzien maar die zijn nog ontoereikend. Bovendien is er ook grote nood aan beschermingsmateriaal in de gehandicaptensector, de bijzondere jeugdzorg, de gezinszorg ... Het is niet te geloven hoeveel personeelsleden in de zorg- en welzijnssectoren aan het werk zijn zonder beschermingsmateriaal of met een zelfgemaakt mondkapje. Onze militanten en secretarissen hebben hemel en aarde bewogen om bepaalde directies duidelijk te maken dat beschermingsmiddelen voor het personeel nodig zijn. Sommige directies zeiden zelfs: 'de bewoner zal nogal schrikken als je met een mondkapje binnenkomt'. Een collega van mij zei daarop 'de bewoner zou moeten schrikken als er iemand zonder mondkapje binnenkomt'. Ondertussen hebben de directies nu wel de ernst van de situatie ingezien. De meeste toch."

Waarom werken sommige directies tegen?

JM "In de meeste instellingen is het gebrek aan beschermingsmiddelen het gevolg van bevoorradingsproblemen. Als wij dat horen, maken wij dat over aan het kabinet Beke en eisen we dat die instellingen prioritair bevoorradet worden. Maar in een aantal instellingen heeft men voldoende beschermingsmateriaal, soms zelfs een voorraad voor maanden, maar weigert de directie die ter beschikking te stellen van

het personeel. De directie verwijst dan naar een overheidsrichtlijn die niet oplegt dat iedereen een chirurgisch mondkapje moet dragen. Al weken vragen we een aanpassing van die richtlijn: iedereen die in contact komt met bewoners moet een chirurgisch masker dragen en het personeel dat (vermoedelijke) COVID-19-patiënten verzorgt, moet beschikken over een FFP2-masker. Schaarste mag geen argument zijn. Er zijn in Vlaanderen genoeg bedrijven die mondkapjes kunnen maken."

Wat gaat ACV Openbare Diensten nu doen?

JM "We blijven op tafel kloppen tot de richtlijn wordt aangepast. We gaan ook de namen van de instellingen naar buiten brengen. De bevolking en de familie van de bewoners hebben het recht om te weten op welke manier hun instelling omgaat met de veiligheid van personeel en bewoners. Het zal nu hard gaan. Gelukkig zijn er ook heel wat instellingen die vanaf dag 1 gekozen hebben voor overleg. Met hen hebben we steeds samen kunnen bekijken wat het best is voor de bewoners én voor het personeel."

BESPARINGEN IN DE ZORG

Op een zeker moment was er sprake van een premie voor het personeel uit de zorg. Komt die er?

JM “De federale regering wil een premie geven aan de artsen en het zorgpersoneel. Vlaanderen moet dan ook meedoen, anders is de premie enkel voor het ziekenhuispersoneel en niet voor het personeel uit andere zorg- en welzijnssectoren. Dat kan natuurlijk niet. Die premie is trouwens niet waar het personeel nu van wakker ligt. Hun veiligheid en de huidige werk-omstandigheden wel. Daarnaast mag het niet de bedoeling zijn om nu een premie te geven als een soort van smartengeld en daarna terug te keren naar de orde van de dag. Wij willen structurele oplossingen waarbij de loon- en arbeidsomstandigheden gevoelig verbeteren en zijn niet tevreden met een aalmoes. Dat betekent dat we onze eisen opnieuw op tafel zullen leggen: betere lonen binnen zorg en welzijn én meer personeel.”

Het zorgpersoneel wordt nu voorgesteld als superhelden. Zal dat niet helpen om die eisen erdoor te krijgen?

JM “De bevolking staat achter het personeel, maar geldt dat ook voor de regeringen? Als

het personeel zelfs in volle coronacrisis te weinig beschermingsmateriaal krijgt, wat dan na de crisis? Ik vraag mij af of er wel voldoende voortschrijdend inzicht is bij onze politici. Iedereen weet dat de woonzorgcentra kampen met personeelstekorten als gevolg van de besparingspolitiek. Denk ook aan de Pano-reportages die zoveel losmaakten bij de bevolking. Zelfs professor Van Ranst zegt dat de problemen in de woonzorgcentra onder andere een gevolg zijn van een jarenlange onderfinanciering. Maar de Vlaamse regering weigert daar vandaag op in te gaan. Zij hullen zich in ontkenning.”

Hoe zie je de crisis verder evolueren?

JM “Moeilijk in te schatten. De situatie wijzigt elk uur en er duiken steeds nieuwe problemen op. Maar een ding is zeker: de woonzorgcentra zullen de komende weken, misschien zelfs maanden, nog voor grote moeilijkheden staan. Alle personeelsleden en

bewoners zullen nu eindelijk getest worden, een goede zaak, maar dat hebben wij weken geleden al gevraagd. Kostbare tijd is verloren gegaan en die halen we niet meer in.

En ik hou mijn hart vast voor de gehandicap-tensector, bijzondere jeugdzorg, gezinszorg ... Ook daar is er nog altijd onvoldoende beschermingsmateriaal voor het personeel. We mogen ook niet vergeten aandacht te hebben voor de psychosociale gevolgen bij het personeel en voor de nazorg. Wij geven in elk geval niet op, blijven onze eisen herhalen tot ze ingewilligd worden, en samen met onze secretarissen en militanten volgen we alles nauwgezet op.

Een zorgkundige stuurde mij vandaag nog een mail. Ze eindigde met: ‘Ik hoop dat we nu niet meer op straat moeten komen. Het is nu toch wel voor iedereen duidelijk dat de zorgsector belangrijk is.’ Ik heb haar geantwoord dat ik dat samen met haar hoop. Maar als we toch nog de straat op moeten, en die kans is groot vrees ik, laten we dan ook alle mensen die nu iedere dag applaudisseren, mobiliseren.”

Het interview werd afgenomen op Paasmaandag. De situatie verandert elke dag. Het is dus mogelijk dat er ondertussen een gewijzigde situatie is waarover toen nog niet kon worden gepraat.

Vorige maand startten we een reeks over Zorgbedrijf Antwerpen. Deel 2 verschijnt in NT mei.

